Конституция - кафолати рушди ҷомеаи адолатпарвар ва волоияти қонун

Садои мардум

Нашрияи Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон | № 106 (4846) | ДУШАНБЕ, 2 СЕНТЯБРИ СОЛИ 2024 | Аз 1 январи соли 1991 чоп мешавад

ВОРИСИ ШОИСТАИ ГУЗАШТАГОНИ НЕКНОМ ВА ИМРӮЗИЁН БОШЕД

Суханронии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба муносибати Рӯзи дониш

1 сентябри соли 2024, шаҳри Душанбе

Ҳамватанони гиромӣ!

Муҳтарам кормандони соҳаи маориф!

Устодону омӯзгорон, донишҷӯёну хонандагон ва ҳозирини гиромӣ!

Дар даврони истиқлоли давлатӣ дар оғози соли таҳсил таҷлил намудани Рӯзи дониш ва Дарси сулҳ дар ҳамаи зинаҳои таҳсилоти низоми маорифи кишвар ба яке аз анъанаҳои неки умумимиллӣ дар Тоҷикистон табдил ёфтааст.

Якуми сентябри ҳар сол садҳо ҳазор кӯдакони хушбахти замони истиқлол аввалин маротиба ба остонаи муассисаҳои таълимӣ қадам мегузоранд ва ба омӯзиши саводу дониш, одобу ахлоқ ва илму маърифат оғоз менамоянд.

Дар ин лаҳзаҳои хотирмони фараҳбахш тамоми хонандагону донишҷӯён, омӯзгорон ва аҳли илму маорифи мамлакат, бахусус 250 ҳазор кӯдаконеро, ки имрӯз дар фазои истиқлолу озодӣ, сулҳу суботи комил ва бо умеду орзуҳои зиёд ба муассисаҳои таълимӣ қадами нахустин гузоштанд, самимона табрик мегӯям.

Мулоқоти имрӯзаи мо ба ифтихори соли нави таҳсил ва Рӯзи дониш дар бинои навбунёди муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 19-и шаҳри Душанбе, ки яке аз калонтарин муассисаҳои таълимӣ дар пойтахти мамлакат ба шумор рафта, дар он беҳтарин шароити илму донишомӯзӣ муҳайё карда шудааст, баргузор мегардад.

Мактаби мазкур аз чор ошёна ва 75 синфхона иборат буда, 3500 нафар хонандаро ба таҳсил фаро мегирад.

Омӯзгорону хонандагони ин муассисаи зебои замонавӣ ва падару модарони арҷмандро ба муносибати ифтитоҳи он табрик гуфта, ба роҳбарияти Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе, соҳибкори ватанӣ, меъморону муҳандисон ва сохтмончиён, ки ин боргоҳи илму маърифатро бо сифати баланд бунёд кардаанд, барои ташаббуси ватандӯстона ва заҳмати софдилонаашон изҳори миннатдорӣ менамоям.

Ҳамчунин, ба омӯзгорону донишҷӯён ва хонандагони муассисаҳои таълимии шаҳри Душанбе, аз ҷумла мактаби имрӯз ифтитоҳгардида, таъкид месозам, ки бо истифода аз шароиту имкониятҳои беҳтарине, ки аз ҷониби давлат ва Ҳукумати мамлакат барои онҳо муҳайё карда шудаанд, бо сатҳи баланди масъулият, саводу маърифат, хониши намунавӣ ва одобу ахлоқ бояд намунаи ибрати дигарон бошанд. Зеро онҳо сокинони пойтахти мамлакат мебошанд ва пойтахт на фақат маркази маъмурӣ, балки оинаи миллати куҳанбунёди тоҷик ва давлати соҳибистиқлоли мост.

Мехоҳам махсус таъкид намоям, ки дар зарфи чанд рӯзи охир дар шаҳри Душанбе панҷ муассисаи таълимӣ, ки дар доираи сиёсати бунёдкоронаи давлату Ҳукумати мамлакат бунёд гардидаанд, ба фаъолият оғоз карданд, ки саҳми назаррас дар рушди соҳаи маорифи мамлакат мебошанд.

Қобили зикр аст, ки тайи солҳои 2017-2023 дар шаҳри Душанбе барои 72 000 нафар хонанда мактабҳои замонавии дорои шароиту имкониятҳои беҳтарин бунёд ва ба истифода дода шудаанд.

Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе тасмим гирифтаанд, ки танҳо дар соли ҷорӣ барои беш аз 12 ҳазор нафар фарзандони сокинони пойтахт муассисаҳои муосири таълимӣ бунёд карда, шароити таълиму тадрисро дар пойтахти мамлакат бамаротиб беҳтар гардонанд.

Илова бар ин, ҳоло дар шаҳри Душанбе сохтмони боз 24 муассисаи нави таълимӣ барои 47 ҳазор нафар хонанда ва 55 муассисаи томактабӣ барои 11 ҳазору 500 нафар кӯдак босуръат идома дорад. Ин рақамҳо барои роҳбарони вилоятҳо ва дигар шаҳру ноҳияҳо бояд намунаи ибрат бошанд, омӯзанд, дар ин самт корро мисли пойтахти мамлакат ҷиддӣ ташкил кунанд.

Хотирнишон менамоям, ки ин ҳама пешрафту ободиҳо ва ғамхорӣ дар ҳаққи наслҳои наврас самараи истиқлолу озодии давлат, сулҳу оромии мамлакат ва азму иродаи созандаи сокинони пойтахт мебошад.

(Давомаш дар саҳ. 3)

ФАРМОНИ
ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН
Дар бораи гузаронидани интихоботи машваратчиёни халқии судҳои ҳарбии гарнизонҳо

Мутобиқи моддаи 69 Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва моддаи 20 Қонуни конституционии Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи судҳои Ҷумҳурии Тоҷикистон» **фармон медиҳам:**

1. Интихоботи машваратчиёни халқии судҳои ҳарбии гарнизонҳо аз 2 сентябр то 2 октябри соли 2024 гузаронида шавад.

2. Ҳайати фармондеҳии қисмҳои ҳарбӣ ва сохторҳое, ки дар онҳо хизмати ҳарбӣ пешбинӣ гардидааст, дар мувофиқа бо раисони шаҳру ноҳияҳое, ки дар ҳудуди онҳо қисмҳои ҳарбӣ ва сохторҳои дар онҳо хизмати ҳарбӣ пешбинигардида ҷойгир мебошанд, дар муҳлати муқаррарнамудаи банди 1 фармони мазкур гузаронидани интихоботи машваратчиёни халқии судҳои ҳарбии гарнизонҳоро мутобиқи Низомнома дар бораи машваратчиёни халқӣ таъмин намоянд.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон **Эмомалӣ РАҲМОН**
ш. Душанбе, 1 сентябри соли 2024, № 861

АМРИ
ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН

1. Ба муносибати 30-юмин солгарди қабули Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва «Соли маърифати ҳуқуқӣ» Озмуни ҷумҳуриявии «Беҳтарин китоби илмӣ, мақолаи илмӣ ва мақолаи илмию оммавӣ» дар соли 2024 баргузор карда шавад.

2. Низомнома, ҳайати комиссия ва ҷоизаҳои Озмуни ҷумҳуриявии «Беҳтарин китоби илмӣ, мақолаи илмӣ ва мақолаи илмию оммавӣ» тасдиқ карда шаванд (замимаҳои 1, 2 ва 3).

3. Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, вазоратҳои адлия, маориф ва илм, Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои дар сатҳи баланд доир гардидани озмуни мазкур чораҳои зарурӣ андешанд.

4. Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҳисоби маблағҳои Фонди захиравии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, ки барои соли 2024 пешбинӣ гардидааанд, ба Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷиҳати баргузории озмуни мазкур 195 000 (яксаду наваду панҷ ҳазор) сомонӣ ба таври нақд ҷудо намояд.

5. Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон истифодаи мақсадноки маблағи ҷудошударо таъмин карда, ба Вазорати молияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ҳисоботи хароҷоти анҷомдодаро пешниҳод намояд.

6. Назорати иҷрои амри мазкур ба зиммаи Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон гузошта шавад.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон **Эмомалӣ РАҲМОН**
ш. Душанбе, 31 августи соли 2024, № АП-632

ПАЁМИ ТАБРИКИИ
Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ ба муносибати Рӯзи дониш

1 сентябри соли 2024, шаҳри Душанбе

Ҳамватанони азиз!

Сокинони муҳтарами пойтахт!

Устодону омӯзгорон ва донишҷӯёну хонандагони арҷманд!

Дар диёри куҳанбунёди тоҷик таҷлили ҳамасолаи Рӯзи дониш ва баргузории Дарси сулҳ ба анъанаи неки мардуми маърифатпарвари мо табдил ёфтааст.

Дар робита бо ин, Рӯзи дониш ва оғози соли нави таҳсилро ба ҳамаи хонандагону донишҷӯён, бахусус ба фарзандоне, ки имрӯз бори нахуст ба муассисаи таълимӣ қадам мегузоранд, инчунин, ба аҳли илму маорифи кишвар ва тамоми волидайни муҳтарам сидқан шодбош мегӯям.

Маврид ба зикр аст, ки давлат ва Ҳукумати Тоҷикистон аз рӯзҳои нахустини соҳибистиқлолӣ ба масъалаҳои рушду ташаккул додани илму маорифи муосир, муҳайё кардани шароити навини таълим дар муассисаҳои таълимии ҳамаи зинаҳои таҳсилот, илму касбомӯзӣ, таълиму тарбияи наврасону ҷавонон ва дастгирии устодону омӯзгорон аҳамияти махсус медиҳад.

Тадбирҳои амалигардида ба тарбия ва камолоти маънавии насли наврас мусоидат карда, ба ҷавонону наврасони кишвари азизи мо имконияти васеи аз худ кардани донишҳои замонавӣ, забонҳои хориҷӣ, техникаву технологияҳои мутобиқ ба талаботи замони имрӯзаро фароҳам ованданд.

Дар марҳилаи имрӯзаи ҷаҳонишавӣ ба мо лозим аст, ки ҷиҳати таҳвияти соҳаи маориф, боз ҳам беҳтар кардани сатҳу сифати таълим ва шароитҳои донишомӯзии фарзандонамон таваҷҷуҳи бештар зоҳир намоем.

Бори дигар дар ин рӯзи фараҳбахш мехоҳам тамоми сокинони маърифатдӯсту маорифпарвари кишвар, хосатан аҳли мактабу маорифи тоҷикро бо оғози соли нави хониш самимона табрик гуфта, тансиҳатӣ, файзу баракат, хушбахтии ҳар як хонадон ва ободиву шукуфоии минбаъдаи Тоҷикистони маҳбубамонро орзу намоям.

Рӯзи дониш муборак!

30-юми августи соли 2024 Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат, Президенти Кумитаи миллии олимпӣ муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ дар маросими ифтитоҳи нахустин Чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингирӣ дар шаҳри Душанбе иштирок намуданд.

Нахуст дар ошёнаи дуюми Муассисаи давлатии «Қасри теннис ва маҷмааи варзишии обӣ»-и пойтахт Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ аз осорхонаи навтаъсис боздид намуданд.

Дар осорхона ба Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон таърих ва дастовардҳои соҳаи варзиши гӯштингирӣ то замони истиқлол ва баъди истиқлоли давлатӣ муаррифӣ карда шуд.

Сипас, Президенти кишвар дар толори бошукӯҳи маҷмааи варзиш дар маросими ифтитоҳи нахустин Чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингирӣ бо Паёми шодбошӣ суханронӣ намуданд.

ИШТИРОКИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ ДАР НАХУСТИН ЧЕМПИОНАТИ ҶАҲОН ОИД БА ГӮШТИНГИРӢ

Дар толор 3000 нафар иштирокдорони чорабинии бошукӯҳи варзишӣ, меҳмонон ва варзишгарон - намояндагони 63 давлати ҷаҳон ҳузур доштанд.

Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон нахуст ҳамаи меҳмонон, варзишгарон ва дигар иштирокдорони чорабинии бошукӯҳи варзиширо ба Тоҷикистон хайрамақдам гуфтанд.

Президенти кишвар аз таърихи бою қадимаи намуди суннатии варзиши мардуми тоҷик - гӯштингирӣ, ки таърихи беш аз панҷҳазорсола дорад, ёдовар шуда, оид ба дастгирии давлатии он андешаронӣ намуданд ва рушди бахшҳои мухталифи варзиш, бахусус гӯштингирӣ ва аҳамияту афзалияти баргузории чунин ҳамоишҳои бошукӯҳи варзиширо басо муҳим арзёбӣ карданд.

Зимнан, аҳамияти гӯштингирӣ дар тарбияи рӯҳию ҷисмонии инсон, бахусус наврасону ҷавонон, махсус таъкид гардид.

Сарвари давлат иброз доштанд, ки муҳайё намудани шароити созгори инфрасохториву ташкилӣ барои рушди варзиш, ба шумули гӯштингирӣ, дар маркази таваҷҷуҳи Ҳукумати Тоҷикистон қарор дорад ва бо талошу кӯшишҳои пайваста гӯштини миллии тоҷикӣ мақоми байналмилалӣ касб намуд.

«Натиҷаи тадбирандешиҳо дар ин самт аст, ки кишвари мо имрӯз мизбони чорабиниҳои гуногуни байналмилалӣ оид ба ин намуди варзиш, аз ҷумла нахустин Чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингирӣ, мебошад», - изҳор доштанд Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон.

Дар идомаи суханронӣ Президенти кишвар таъкид намуданд, ки ба шарофати соҳибистиқлолӣ пойтахти Тоҷикистон - шаҳри Душанбе илова бар ин, ки мизбони ҳамоишҳои гуногуни байналмилалӣ оид ба об ва дигар масоили глобалии сайёра мебошад, дар ин шаҳри зебову муосири тоҷикон бузургтарин чорабиниҳои сатҳи байналмилалии варзишӣ низ баргузор мегардад.

Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон изҳор доштанд: «Мо минбаъд низ барои дар сатҳи баланди ташкилӣ доир кардани Чемпионати Осиё, Ҷоми Осиё, Чемпионати ҷаҳон ва Ҷоми ҷаҳон, инчунин, дигар мусобиқаҳои сатҳи баланди милливу ҷаҳонӣ оид ба гӯштингирӣ талош хоҳем кард».

Пешвои миллат баргузории чорабинии сатҳи баланди байналмилалӣ, яъне нахустин Чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингириро омили муҳими тақвияти саломатӣ ва дӯстиву ҳамкории инсонҳо ва пойтахти Тоҷикистони азизи мо - шаҳри Душанберо шаҳри сулҳу дӯстӣ номиданд.

Дар фароварди суханронӣ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон бо итминон изҳор доштанд, ки баргузории ин чорабинӣ марҳилаи тозаеро дар шинохти варзиши миллии тоҷикон дар сатҳи ҷаҳонӣ оғоз менамояд ва ҷаҳониён шаҳри Душанберо ҳамчун мизбони мусобиқаҳои бонуфузи байналмилалӣ беҳтару бештар мешиносанд.

Пас аз суханронии Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар маросими ифтитоҳи чорабинии варзишӣ барномаи рангини фарҳангӣ барои меҳмонон ва иштирокдорони нахустин Чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингирӣ баргузор гардид.

Баъди анҷоми барномаи фарҳангӣ дар ҳузури Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон гӯштини варзишгарон аз рӯйи чор вазн барои дарёфти пирӯзӣ дар марҳилаи ниҳоӣ сурат гирифт.

Тибқи нақшаи тақвими чорабиниҳои Федератсияи байналмилалии гӯштингирӣ бо дастгирии бевоситаи Ҳукумати Тоҷикистон, хоса Президенти кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва ҷонибдориҳои ҳамешагии Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ аз 28 август дар пойтахти азизамон – шаҳри Душанбе нахустин Чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингирӣ оғоз гардид, ки то 31 август идома ёфт.

Дар ин чорабинии сатҳи баланд варзишгарони 63 давлат иштирок намуда, қувваозмоиҳо аз рӯи вазнҳои мардон аз 65 то ҷамъи 95 кг ва миёни бонувон дар вазнҳои аз 52 то ҷамъи 70 кг баргузор гардид.

Макони баргузории чемпионат Муассисаи давлатии «Қасри теннис ва маҷмааи варзиши обӣ»-и Мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе муайян гардид.

31-уми август маросими ҷоизасупорӣ ва ҷамъбасти нахустин Чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингирӣ доир гардид.

Маблағи умумии ҷоизаҳо 400000 доллари амрикоиро ташкил медиҳад.

Мавриди зикри хос аст, ки ҷонвари нодири Тоҷикистон - бабри барфӣ рамзи нахустин Чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингирӣ пазируфта шуд.

Ҳадафи баргузории нахустин Чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингирӣ дар шаҳри Душанбе, ки тавассути дастгириву пуштибонии Ҳукумати Тоҷикистон сурат гирифт, дар сатҳи ҷаҳонӣ муаррифӣ кардани таърих, фарҳанг ва маданияти хоси миллати шарафманди тоҷик ва эҳёву рушди гӯштини миллии тоҷикӣ мебошад.

Боиси ифтихор аст, ки дар доираи баргузории нахустин Чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингирӣ 29-уми августи соли 2024 бо иштироки намояндагони 62 кишвари олам Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон якдилона Президенти ифтихории Федератсияи байналмилалии гӯштингирӣ интихоб гардиданд.

(Давомаш дар саҳ. 2)

ИФТИТОҲИ МТМУ №19 ВА ИШТИРОК ДАР РӮЗИ ДОНИШ

Якуми сентябри соли 2024 Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ дар ноҳияи Синои пойтахт муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии №19-ро мавриди баҳрабардорӣ қарор дода, дар Рӯзи дониш ва оғози тантанавии соли нави таҳсили 2024-2025 иштирок намуданд.

Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ин иншооти зебои замонавиро ифтитоҳ намуда, онро дар рӯзи оғози соли нави хониш туҳфаи арзандаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон барои аҳли маориф ва насли хуштолеи кишвар номиданд.

Зимни шиносоӣ бо шароити таҳсил дар ин муассисаи нави таълимӣ зикр гардид, ки мактаб аз 4 ошёна ва таҳхона иборат буда, барои 3500 хонанда дар ду баст пешбинӣ шудааст.

Иншоот бо дастгирӣ аз сиёсати ободкории Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз ҷониби роҳбари Ҷамъияти дорои масъулияти маҳдуди «Сарманзил», соҳибкори ватандӯст Маҳмуд Муродов дар зарфи як сол бунёд ёфтааст. Мактаби нав аз 75 синфхона ва дигар иншооти ёрирасон иборат мебошад.

Мавриди зикр аст, ки ҳамасола дар арафаи соли нави хониш бо ҷонибдорӣ аз сиёсати маорифпарваронаи Пешвои миллат дар тамоми шаҳру ноҳияҳои кишвар ва шаҳри Душанбе муассисаҳои нави таълимӣ бо шароити муосиру ҷавобгӯи талабот бунёду мавриди баҳрабардорӣ қарор дода мешаванд, то насли имрӯзу оянда соҳибилму донишманд гарданд ва барои рушди Тоҷикистони соҳибистиқлол саҳмгузор бошанд.

Масоҳати умумии замини муассисаи таълимӣ беш аз 13 ҳазор метри мураббаро ташкил дода, дар он ғайр аз бинои асосӣ ва иншооти ёрирасон, ҳамзамон, майдончаи футболи хурд бунёд гардидааст ва минбаъд омӯзгорону хонандагон аз чунин шароити мусоид метавонанд самаранок истифода намоянд.

Ба хотири мутобиқ сохтани муассиса ба талаботи стандартҳои ҷаҳонӣ дар ин ҷо толори маҷлис бо 380 ҷойи нишаст, китобхона, толори барҳавои варзиш ва ошхона бо 348 курсӣ сохта шудааст.

Дар ин ҷо Сарвари давлат бо раванди фаъолияти барномаи электронии «eDonish», ки тӯли 5 сол инҷониб дар муассисаҳои таълимии шаҳри Душанбе амалӣ мешавад, шинос шуданд.

Барномаи «eDonish» бо ташаббуси Маҷомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе дар доираи «Консепсияи гузариш ба таҳсилоти рақамӣ дар ҷумҳурӣ» аз соли 2020 тарҳрезӣ ва мавриди татбиқ қарор дошта, имрӯз 150 муассисаи таълимии ҳудуди пойтахт аз ин таҷрибаи пешқадам истифода мебаранд.

Баъди шиносоӣ бо шароити таълим дар муассисаи тозабунёд Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба сифати корҳои сохтмонӣ баҳои баланд дода, ба соҳибкори ватанӣ барои чунин иқдоми шоиста ва туҳфаи арзанда барои хонандагони пойтахт изҳори сипос намуданд.

Муассиса бо тарҳи муосир ва ҷавобгӯи талаботи меъмориву сохтмонӣ бо сифати баланд сохта шуда, ҳамаи синфхонаҳои таълимӣ бо мизу курсӣ ва аёнияти хониш таъмин мебошанд.

Роҳбари давлат зимни шиносоӣ аз раванди таҳсил ва суҳбати самимӣ бо омӯзгорону хонандагон таъкид намуданд, ки дар шароити пешрафти босуръати илму технология насли хушбахти даврони истиқлол бояд донишманду босавод бошанд ва барои рушди Ватани азиз саҳми арзандаи худро гузоранд.

Барои фаро гирифтани хонандагон бо омӯзиши касбҳои гуногун дар таҳхонаи бино синфхонаҳои касбомӯзӣ амал менамояд, ки бо тамоми шароит таъмин гардидааст. Ин тадбир ба хонандагон имкон медиҳад, ки дар баробари омӯзиши илм, ҳамзамон, касбҳои гуногунро аз худ намоянд.

Толори хониш дорои шароити мусоиди китобхонӣ буда, дар он ҷо дар як вақт 100 нафар метавонад асарҳои адибони муосиру классикӣ ва китобҳои тозанашрро мутолиа намоянд.

Дар доираи корҳои ободонӣ бино пурра бо системаи гармидиҳӣ пайваст гардида, ҳамзамон, дар ҳамаи толорҳои хониш ва синфхонаҳо камераҳои назоратӣ насб гардидааст, ки тавассути онҳо раванди таълим пайваста назорат карда мешавад.

Атрофи мактаб, ки 5 ҳазору 700 метри мураббаро ташкил медиҳад, мумпӯш ва сангфарш гардида, бо шинонидани 200 бех ниҳоли дарахти ороишию сояафкан, чароғонкунӣ ва сабзгардонӣ саҳни бино ба як макони зебою назаррабо табдил дода шудааст.

Мавриди зикри хос аст, ки бо дастгирии бевоситаи Пешвои миллат, ҷонибдории Маҷомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе ва ҳамдилии соҳибкорони ватанӣ бо сиёсати созанда ва маорифпарваронаи Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар арафаи Рӯзи дониш танҳо дар пойтахти кишвар 6 иншооти муосири соҳаи маориф бо беш аз 12 ҳазор ҷойи нишаст ба истифода дода шуд.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон чун анъанаи нек дар Рӯзи дониш бо кормандони соҳаи маориф мулоқоти самимӣ доир намуданд.

Нахуст, Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ҳамаи кормандони соҳаи маорифи кишвар, устодону омӯзгорон, донишҷӯёну хонандагон ва иштирокдорони мулоқотро бо фарорасии соли нави таҳсил самимона шодбош гуфтанд.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон иброз доштанд, ки дар даврони истиқлоли давлатӣ дар оғози соли таҳсил таҷлил намудани Рӯзи дониш ва Дарси сулҳ дар ҳамаи зинаҳои таҳсилоти низоми маорифи кишвар ба яке аз анъанаҳои неки умумимиллӣ дар Тоҷикистон табдил ёфтааст.

Таъкид гардид, ки якуми сентябри ҳар сол садҳо ҳазор кӯдакони хушбахти замон дар фазои ис-

тиқлолу озодӣ, сулҳу суботи комил ва бо умеду орзуҳои зиёд аввалин маротиба ба остонаи муассисаҳои таълимӣ қадам мегузоранд ва ба омӯзиши саводу дониш, одобу ахлоқ ва илму маърифат оғоз менамоянд.

Мулоқоти имрӯза ба ифтихори соли нави таҳсил ва Рӯзи дониш дар бинои навбунёди муассисаи таҳсилоти миёнаи умумии рақами 19-и шаҳри Душанбе, ки яке аз калонтарин муассисаҳои таълимӣ дар пойтахти кишвар ба шумор рафта, дар он беҳтарин шароити илму донишомӯзӣ муҳайё карда шудааст, баргузор гардид.

Президенти кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба роҳбарияти Маҷомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳри Душанбе, соҳибкори ватанӣ, меъморону муҳандисон ва бинокорон, ки ин боргоҳи илму маърифатро бо сифати баланд бунёд кардааанд, барои ташаббуси ватандӯстона ва заҳмати софдилонаашон изҳори сипос намуданд.

Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз талошҳои Ҳукумати кишвар нисбат ба рушди соҳаи маориф ва дастгирии соҳибкорон аз сиёсати созанда дар ин самт андешаронӣ карданд.

Таъкид гардид, ки дар зарфи чанд рӯзи охир дар шаҳри Душанбе панҷ муассисаи таълимӣ, ки дар доираи сиёсати бунёдкоронаи давлат бунёд гардидаанд, ба ҳазор кӯдак ба синфи якум қабул шуданд. Бо овардани ин омор изҳор доштанд, ки ҳар сол бунёди 380 мактаби нав зарур мешавад.

Президенти кишвар муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба мавзуи аз таҳсили илму дониш ва касбу ҳунар дур мондани шумораи муайяни наврасону ҷавонон, бахусус ҷавондухтарон, таваҷҷуҳи хос зоҳир намуда, таъкид доштанд, ки дар ҳолати ихтиёран идома надодани таҳсил дар зинаи таҳсилоти миёнаи умумӣ, бояд ҳатман таҳсилоти худро дар муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ ё миёнаи касбӣ, яъне литсейҳои касбии техникӣ ва коллеҷҳо, идома диҳанд ва соҳибкасб шаванд.

Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зимни суханронӣ оид ба аҳамияти бо Дарси сулҳ оғоз намудани соли таҳсил андешаронӣ карда, таъкид доштанд, ки амалӣ гардидани ниятҳои неки ҳар як инсон ва нақшаву барномаҳои созандаи давлату ҷомеа фақат дар шароити сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ ва ваҳдати миллӣ имконпазир мегардад.

Бинобар ин, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон зарур донистанд, ки ҳар як шаҳрванди кишвар сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ ва ваҳдати миллии ба қимати ҷони даҳҳо ҳазор ҳамватанонамон бадастомадаро ҳифзу эҳтиёт карда, дар шароити бесуботи ҷаҳон барои ҳимояи истиқлолу озодии давлат ва Ватани маҳбубамон ҳамеша кӯшишу талош намоянд.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавонони саодатманди кишварро ба илм омӯхтан, соҳибкасбу забондон ва вориси шоистаи гузаштагони некном ва имрӯзиён шудан ҳидоят намуданд.

Ба таъкиди Сарвари давлат ҳар коре, ки Ҳукумати кишвар ба анҷом мерасонад, фақат ба хотири имрӯзу фардои босаодати насли оянда мебошад.

Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон аз устодону омӯзгорон ва падару модарон талаб намуданд, ки ба масъалаи таълиму тарбияи наслҳои наврас, яъне фарзандон, эътибори ҷиддӣ диҳанд, барои онҳо шароити беҳтарин муҳайё созанд, то ки онҳо бесавод намонанд, соҳиби илму дониш ва касбу ҳунар шаванд, дар оянда муҳтоҷи дигарон нагарданд ва Тоҷикистони азизамонро соҳибӣ карда, онро ободу пешрафта сохта тавонанд.

Дар фароварди суханронӣ Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бори дигар аҳли маориф, хонандагону донишҷӯён ва ҳамватанони азизро ба муносибати оғози соли нави таҳсил ва Рӯзи дониш, инчунин, Ҷашни 33-солагии Истиқлоли давлатӣ, ки баҳои чанд рӯз фаро мерасад, самимона табрик гуфта, ба онҳо барори кор ва ба донишҷӯёну хонандагони кишвар саломативу хониши аъло орзу намуданд.

Баъди суханронии Сарвари давлат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар Рӯзи дониш ва Дарси сулҳ хонандаи синфи 11-и литсейи рақами 3 барои хонандагони болаёқати шаҳри Душанбе Зулайхо Юсуфова, донишҷӯи курси 3-юми Донишгоҳи миллии Тоҷикистон Бурхвалӣ Қурбонзода, хатмкардаи зинаи бакалавриати Донишгоҳи байналмилалии сайёҳӣ ва соҳибкории Тоҷикистон Меҳрубон Давлатзода ва омӯзгори фанни математикаи Муассисаи давлатии «Маркази дарёфт ва рушди истеъдодҳо»-и назди Сарраёсати маорифи шаҳри Душанбе суханронӣ карда, ба Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон барои таъмини шароити созгори таълим ва зиндагии шоиста изҳори сипос намуданд.

ГӮШТИНГИРӢ ОМИЛИ МУҲИМИ ТАҚВИЯТИ САЛОМАТӢ ВА ДӮСТИИ ИНСОНҲОСТ

Паёми шодбошии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар маросими кушодашавии расмии нахустин Чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингирӣ

30 августи соли 2024, шаҳри Душанбе

Меҳмонони олиқадр!
Варзишгарони муҳтарам!
Ҳозирини гиромӣ!

Ҳузури ҳар яки шуморо ба нахустин Чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингирӣ, ки дар пойтахти сарзамини биҳиштосои Тоҷикистон – шаҳри Душанбе доир мегардад, самимона хайрамақдам мегӯям.

Гӯштингирӣ намуди суннатии варзиши мардуми тоҷик маҳсуб ёфта, таърихи беш аз панҷҳазорсола дорад.

Дар масири таърихи тӯлонии миллати мо навъҳои гуногуни варзиш, аз ҷумла гӯштингирӣ, дар миёни мардуми фарҳангсолори тоҷик маҳбубияти зиёд дошта, дар баробари тақвият бахшидани қувваи ҷисмонӣ барои наврасону ҷавонон ҳамчун василаи тарбияи хислатҳои наҷиби инсонӣ хизмат кардааст.

Тавре ки аз куҳантарин осори адабии тоҷикон бармеояд, мардуми мо аз замонҳои хеле қадим барои таъмини тарзи ҳаёти солим, такмили қасорати ҷавонону наврасон, ҳифзи Ватан ва марзу буми он аз ин навъи варзиши миллӣ истифода мекарданд ва ин анъана имрӯз низ идома дорад. Яъне, аз давраҳои хеле қадим то имрӯз побарҷо будани намудҳои гуногуни варзиш, аз ҷумла гӯштингирӣ, далели соҳибфарҳанг будани миллати тоҷик, рамзи матонат, ҷасурӣ, тавоноӣ ва далериву шуҷоат мебошад.

Муҳайё намудани шароити созгори инфрасохториву ташкилӣ барои рушди варзиш, ба шумули гӯштингирӣ, дар маркази таваҷҷуҳи Ҳукумати Тоҷикистон қарор дорад.

Мояи ифтихору сарфарозист, ки бо талошу кӯшишҳои пайвастаи давлат ва Ҳукумати мамлакат гӯштини миллии тоҷикӣ мақоми байналмилалӣ касб намуд. Ин аст, ки кишвари мо имрӯз мизбони чорабиниҳои гуногуни байналмилалӣ оид ба ин намуди варзиш, аз ҷумла нахустин Чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингирӣ, мебошад.

Ба шарофати соҳибистиқлолӣ пойтахти Тоҷикистон – шаҳри Душанбе, илова бар ин, ки мизбони ҳамоишҳои гуногуни байналмилалӣ оид ба об ва дигар масоили глобалии сайёра мебошад, дар ин шаҳри зебову муосири тоҷикон бузургтарин чорабиниҳои сатҳи байналмилалии варзишӣ низ баргузор мегардад.

Агар дар аввалин чорабинии сатҳи байналмилалии ин намуди варзиш, ки ба хотири муаррифии тоҷикон дар сатҳи ҷаҳонӣ оғоз менамояд ва ҷаҳониён шаҳри Душанберо ҳамчун мизбони мусобиқаҳои бонуфузи байналмилалӣ беҳтару бештар мешиносанд.

Басо рамзист, ки ин чорабинии муҳими байналмилалӣ дар рӯзҳои омодагӣ ба таҷлили ҷашни муқаддасу таърихии тоҷикон – Истиқлоли давлатии Тоҷикистон доир гардида, ба ин ҷашни бузурги миллии мо шукӯҳи тоза мебахшад.

Бори дигар ба ҳамаи шумо – меҳмонону варзишгарони муҳтарам, мухлисону ҳаводорони ин намуди варзиш оғози чунин як чорабинии сатҳи ҷаҳониро, ки воқеан, ҷашни бузурги варзиши миллии мо низ мебошад, самимона табрик мегӯям.

Ба варзишгарон пирӯзӣ ва фатҳи қуллаҳои баланди варзишро орзу менамоям!

ИШТИРОКИ ПЕШВОИ МИЛЛАТ ДАР НАХУСТИН ЧЕМПИОНАТИ ҶАҲОН ОИД БА ГӮШТИНГИРӢ

(Идома аз саҳ. 1)

Дар марҳилаи ниҳоии рақобатҳои гӯштингирӣ паҳлавонон аз рӯи 4 вазн то 65, 70, 71 кг ва ҷамъи 95 қувваозмоӣ намуданд.

Дар вазнҳои то 65, 71 ва ҷамъи 95 кг гурӯҳи мардона варзишгарони тоҷик - Муллораҷаб Халифаев, Масъуди Аҳмадзод ва Шакармамад Мирмамадов пирӯзӣ ба даст оварда, нахустин чемпионҳои ҷаҳон доир ба варзиши ҷаҳонигаштаи гӯштингирӣ шуданд.

Дар вазни то 70 кг миёни бонувон варзишгари Ҷумҳурии Ӯзбекистон Гулноза Матниёзова чемпиони ҷаҳон ва Шоҳида Қаландарова соҳиби ҷойи дуюм ва медали нуқраи аввалин чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингирӣ гардиданд.

Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ ба ғолибони вазни то 65 кг медалҳо ва ҷоизаҳои нахустин Чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингириро тақдим намуданд.

Ба ҷоизадорони вазни то 71 кг медал ва ҷоизаҳои нахустин Чемпионати ҷаҳон оид ба гӯштингириро Раиси Маҷлиси миллии Маҷлиси Олии Ҷумҳурии Тоҷикистон, Раиси шаҳри Душанбе муҳтарам Рустами Эмомалӣ ва барандаи медали биринҷии Бозиҳои тобистонаи олимпии Париж-2024 Темур Раҳимов тақдим намуданд.

www.prezident.tj

ИФТИТОҲИ МТМУ ДАР НОҲИЯИ ДӮСТӢ

1-уми сентябри соли 2024 Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон дар маросими ифтитоҳи мактаби таҳсилоти миёнаи умумии ба номи Махтумкулӣ Фироқӣ дар ноҳияи Дӯстии вилояти Хатлони Ҷумҳурии Тоҷикистон иштирок ва суханронӣ карданд.

Маросими ифтитоҳи ин муассисаи таълимӣ ба таври маҷозӣ бо иштироки Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ва Президенти Туркманистон муҳтарам Сердар Бердимухамедов сурат гирифт.

Қобили зикр аст, ки сарони ҳар ду давлат моҳи майи соли 2023 дар доираи сафари давлатии Президенти Туркманистон ба Тоҷикистон ба сохтмони ин мактаб, ки барои 1080 хонанда дар ду баст пешбинӣ шудааст, оғоз бахшида буданд.

Дар сухани шодбошиашон Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон бо қаноатмандӣ дар муҳлати нисбатан кӯтоҳ пурра ба анҷом расонидани корҳои сохтмониро дар ин лоиҳаи дорои аҳамияти иҷтимоӣ таъкид карда, ба роҳбарияти Туркманистони дӯст барои дастгирӣ ва мусоидати ҳамаҷониба дар татбиқи босифати он самимона изҳори сипос намуданд.

- Ба туфайли ин рӯйдод барои насли навраси мо боз як имконияти хуб фароҳам гардид, ки дар мактаби нави муҷаҳҳаз бо технологияву таҷҳизоти муосири таълимӣ ба таҳсил фаро гирифта шавад, - иброз доштанд Президенти Тоҷикистон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон.

Дар идомаи суханрониашон муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон атрофи ҳолати кунунӣ ва дурнамои муносибатҳои шарикии стратегии амиқи Тоҷикистон ва Туркманистон андешаронӣ карда, аз раванди таъмиқу тавсеаи муносибатҳои анъанавии дӯстона миёни мардумони ҳар ду кишвар, ки решаҳои амиқи таърихӣ доранд, ёдовар шуданд.

Вобаста ба ин, Сарвари давлат ҷойгоҳи муҳими ҳамкориҳои фарҳангиву гуманитарӣ, аз ҷумла дар соҳаи илму маорифро дар рӯзномаи робитаҳои ҷонибҳо ба таври махсус таъкид карданд. Дар робита ба ин, татбиқи лоиҳаи сохтмони мактаби миёнаи ба номи шоир ва маорифпарвари маъруфи Туркманистон Махтумкулӣ Фироқиро, ки имсол бо сарпарастии ЮНЕСКО 300-солагии зодрӯзаш васеъ таҷлил мегардад, мисоли равшани ҳамкории кишварҳои мо дар соҳаи маориф ва боз як рамзи муносибатҳои дӯстиву созандаи мардумони ба ҳам бародар арзёбӣ намуданд.

Дар фарҷоми суханрониашон Пешвои миллат ба Ҳукумати Туркманистон, бинокорон ва ҳамаи онҳое, ки дар татбиқи ин лоиҳаи муҳими иҷтимоӣ саҳм гузоштааанд, сипоси самимии ҷониби Тоҷикистонро иброз доштанд.

Сипас, дар маросими ифтитоҳи муассисаи таълимӣ Президенти Туркманистон муҳтарам Сердар Бердимухамедов бо нутқи пурмуҳтаво суханронӣ карданд.

Президенти Туркманистон Президенти Тоҷикистон ва ҳамаи иштирокдорони ин чорабиниро ба муносибати Рӯзи дониш ва рӯйдоди муҳим - ифтитоҳи мактаби нав, ки аз ҷониби бинокорони туркман бо ташаббуси Пешвои миллии мардуми туркман - Раиси Халқ Маслаҳатии Туркманистон муҳтарам Гурбонгулӣ Бердимухамедов бунёд шудааст, гарму самимӣ шодбош гуфтанд.

Зимни суханрониашон Президенти Туркманистон ба муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон барои таваҷҷуҳи доимӣ ҷиҳати таъмиқи ҳамкориҳои самарабахш ибрози сипос намуда, изҳори умед карданд, ки баргузории чунин чорабиниҳо ҳамчун рамзи дӯстӣ ва бародарии мардумони мо ба рушди робитаҳои ҳар ду кишвар мусоидат хоҳад намуд.

www.prezident.tj

Замимаи 1
ба Амри Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 31 августи соли 2024,
№ АП-632

НИЗОМНОМАИ

Озмуни ҷумҳуриявии «Беҳтарин китоби илмӣ, мақолаи илмӣ ва мақолаи илмию оммавӣ»

1. МУҚАРРАРОТИ УМУМӢ

1. Озмуни ҷумҳуриявии «Беҳтарин китоби илмӣ, мақолаи илмӣ ва мақолаи илмию оммавӣ» (минбаъд - Озмун) дар асоси нақшаи чорабиниҳо бахшида ба «Соли маърифати ҳуқуқӣ» эълон намудани соли 2024, ки бо Амри Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 18 марти соли 2024, №533 тасдиқ гардидааст, баргузор карда мешавад.

2. Озмун бо мақсади баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии аҳолӣ, муайян намудани беҳтарин осори илмӣ ва оммавию ҳуқуқӣ, тақвияти касбияти муҳаққиқон ва олимон дар соҳаи ҳуқуқ ва рушди илми ҳуқуқи ватанӣ равона гардидааст.

3. Озмун дар 3 номинатсия баргузор мегардад:
- беҳтарин китоби илмӣ;
- беҳтарин мақолаи илмӣ;
- беҳтарин мақолаи илмию оммавӣ.

4. Барои ҳар як номинатсия ҷойҳои якум, дуюм ва сеюм муайян карда мешаванд.

5. Довталабони номинатсияҳо доираи номаҳдуди шахсон мебошанд, ки китоби илмӣ, мақолаи илмӣ ва мақолаи илмию оммавиро ба табъ расонидаанд.

2. САРПАРАСТ ВА МАСЪУЛОНИ ОЗМУН

6. Сарпарасти Озмун Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон мебошанд.

7. Масъулони баргузории Озмун ёрдамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои ҳуқуқӣ, раёсати ҳуқуқи Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, вазоратҳои молия, адлия, маориф ва илм, Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, Маркази миллии қонунгузории назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Донишгоҳи миллии Тоҷикистон мебошанд.

8. Вазорати маориф ва илми Ҷумҳурии Тоҷикистон ва Кумитаи телевизион ва радиои назди Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон дар тарғибу ташвиқи Озмун ва ҷараёни он мусоидат мекунанд.

3. КОМИССИЯИ ОЗМУН

9. Барои гузаронидани Озмун Комиссияи озмуни ҷумҳуриявӣ (минбаъд - Комиссияи озмун) таъсис дода мешавад.

10. Комиссияи озмун аз раис, узв ва котиб иборат мебошад.

11. Ваколатҳои Комиссияи озмун:
- назорати риояи талабот ва пешниҳоди тавсияҳо ба довталабони Озмун;
- омӯзиш ва баррасии маводи пешниҳоднамудаи иштирокдорони Озмун;
- эълони натиҷаи Озмун;
- баррасии арзу шикоятҳои иштирокдорон;
- ҷалби мутахассисони соҳавӣ ҳангоми зарурат.

4. ТАРТИБИ БАРГУЗОРИИ ОЗМУН

12. Озмун дар як давр баргузор мегардад.

13. Довталабоне, ки дорои осори илмӣ ва илмию оммавӣ мебошанд, метавонанд маводи худро ба Комиссияи озмун пешниҳод намоянд.

5. МЕЪЁРҲОИ АРЗЁБИИ ҒОЛИБОНИ ОЗМУН

14. Комиссияи озмун ба маводи пешниҳодгардидаи иштирокдорон аз рӯйи меъёрҳои зерин баҳо медиҳад:
- мазмун ва моҳияти китоби илмӣ, мақолаи илмӣ ва мақолаи илмию оммавӣ аз нигоҳи илмӣ ва таҳлилӣ мукаммал бошад;
- ба муқаррароти қонунгузории амалкунанда мутобиқ бошад;
- китоби илмӣ, мақолаи илмӣ ва мақолаи илмию оммавӣ фарогири мавзуъҳои вобаста ба «Соли маърифати ҳуқуқӣ» эълон намудани соли 2024 ва бахшида ба 30-юмин солгарди қабули Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад;
- барои такмил ва рушди илми ҳуқуқ ва низоми ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат намояд;
- бо мақсади мусоидат ба татбиқи сиёсати ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон равона шуда бошад.

6. ХАРОҶОТИ МОЛИЯВИИ ОЗМУН

15. Хароҷоти молиявии Озмун аз ҳисоби Фонди захиравии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дигар манбаъҳои захираҳои буҷетӣ пардохт карда мешавад.

Замимаи 2
ба Амри Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 31 августи соли 2024,
№ АП-632

ҲАЙАТИ

Комиссияи Озмуни ҷумҳуриявии «Беҳтарин китоби илмӣ, мақолаи илмӣ ва мақолаи илмию оммавӣ»

- ёрдамчии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон оид ба масъалаҳои ҳуқуқӣ, раиси комиссия;
- вазири адлияи Ҷумҳурии Тоҷикистон, узви комиссия;
- президенти Академияи миллии илмҳои Тоҷикистон, узви комиссия;
- сардори раёсати ҳуқуқи Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, узви комиссия;
- сардори раёсати маориф, фарҳанг ва иттилооти Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, узви комиссия;
- декани факултети ҳуқуқшиносии Донишгоҳи миллии Тоҷикистон, узви комиссия;
- сармутахассиси раёсати ҳуқуқи Дастгоҳи иҷроияи Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, котиби комиссия.

Замимаи 3
ба Амри Президенти
Ҷумҳурии Тоҷикистон
аз 31 августи соли 2024,
№ АП-632

ҶОИЗАИ

Озмуни ҷумҳуриявии «Беҳтарин китоби илмӣ, мақолаи илмӣ ва мақолаи илмию оммавӣ»

1. Барои ғолибон дар номинатсияи беҳтарин китоби илмӣ:
- ҷойи якум– 30 000 сомонӣ;
- ҷойи дуюм – 20 000 сомонӣ;
- ҷойи сеюм – 15 000 сомонӣ.

2. Барои ғолибон дар номинатсияи беҳтарин мақолаи илмӣ:
- ҷойи якум – 30 000 сомонӣ;
- ҷойи дуюм – 20 000 сомонӣ;
- ҷойи сеюм – 15 000 сомонӣ.

3. Барои ғолибон дар номинатсияи беҳтарин мақолаи илмию оммавӣ:
- ҷойи якум – 30 000 сомонӣ;
- ҷойи дуюм – 20 000 сомонӣ;
- ҷойи сеюм – 15 000 сомонӣ.

ТАВЗЕҲОТ

БА АМРИ ПРЕЗИДЕНТИ ҶУМҲУРИИ ТОҶИКИСТОН АЗ 31 АВГУСТИ СОЛИ 2024, № АП-632

Ба муносибати 30-юмин солгарди қабули Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон ва дар доираи Нақшаи чорабиниҳо бахшида ба «Соли маърифати ҳуқуқӣ» эълон намудани соли 2024 таҳти сарпарастии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон Озмуни ҷумҳуриявии «Беҳтарин китоби илмӣ, мақолаи илмӣ ва мақолаи илмию оммавӣ» дар соли 2024 баргузор карда мешавад.

Озмун бо мақсади муайян намудани беҳтарин осори илмӣ ва илмию оммавӣ ва бо ин васила баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии аҳолӣ, тақвияти касбияти муҳаққиқон ва олимон дар соҳаи ҳуқуқ ва рушди илми ҳуқуқи ватанӣ равона гардидааст.

Озмун дар 3 номинатсия баргузор мегардад:
- беҳтарин китоби илмӣ;
- беҳтарин мақолаи илмӣ;
- беҳтарин мақолаи илмию оммавӣ.

Барои ҳар як номинатсия ҷойҳои якум, дуюм ва сеюм муайян карда шудааст.

Озмун дар як давр баргузор мегардад.

Довталабоне, ки дорои осори илмӣ ва илмию оммавӣ мебошанд, метавонанд маводи худро ба Комиссияи озмун то 1 ноябри соли 2024 пешниҳод намоянд.

Маводи пешниҳодгардидаи иштирокдорон бояд ба талаботи зерин ҷавобгӯ бошад:
- мазмун ва моҳияти китоби илмӣ, мақолаи илмӣ ва мақолаи илмию оммавӣ аз нигоҳи илмӣ ва таҳлилӣ мукаммал бошад;
- китоби илмӣ, мақолаи илмӣ ва мақолаи илмию оммавӣ барои баланд бардоштани маърифати ҳуқуқии аҳолӣ мусоидат намояд, инчунин, фарогири масоили вобаста ба Конституцияи Ҷумҳурии Тоҷикистон бошад;
- барои такмил ва рушди илми ҳуқуқ ва низоми ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон мусоидат намояд;
- ба татбиқи сиёсати ҳуқуқии Ҷумҳурии Тоҷикистон равона шуда бошад.

Барои ғолибони Озмун ҷоизаҳои зерин муқаррар шудааст:

Барои ғолибон дар номинатсияи беҳтарин китоби илмӣ:
- ҷойи якум – 30 000 сомонӣ;
- ҷойи дуюм – 20 000 сомонӣ;
- ҷойи сеюм – 15 000 сомонӣ.

Барои ғолибон дар номинатсияи беҳтарин мақолаи илмӣ:
- ҷойи якум – 30 000 сомонӣ;
- ҷойи дуюм – 20 000 сомонӣ;
- ҷойи сеюм – 15 000 сомонӣ.

Барои ғолибон дар номинатсияи беҳтарин мақолаи илмию оммавӣ:
- ҷойи якум – 30 000 сомонӣ;
- ҷойи дуюм – 20 000 сомонӣ;
- ҷойи сеюм – 15 000 сомонӣ.

(Идома аз саҳ. 1)

Ҳамватанони азиз ва ҳозирини гиромӣ!

Чун анъанаи нек бо Дарси сулҳ оғоз гардидани соли таҳсил дар ҳамаи зинаҳои таҳсилот барои хонандагону донишҷӯёни кишвар аҳамияти басо муҳими таълимиву тарбиявӣ дорад, зеро танҳо дар сурати барқарор будани сулҳу суботи комил ва оромиву амният ҳамаи соҳаҳои ҳаёти ҷомеа ва давлат, аз ҷумла равандҳои таълиму тарбия, ба таври муътадил идома пайдо мекунад. Яъне, амалӣ гардидани ниятҳои неки ҳар як инсон ва нақшаву барномаҳои созандаи давлату ҷомеа фақат дар шароити сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ ва ваҳдати миллӣ имконпазир мебошад. Вале тавре ки мушоҳида мегардад, вақтҳои охир ва хусусан, чор-панҷ соли охир дар дунё бархӯрди манфиатҳои абарқудратҳо, ки бо мақсади аз нав тақсим кардани ҷаҳон дар шакли мухолифатҳои сиёсиву низомӣ, яроқнокшавии бошитоб ва «ҷанги сард» роҳандозӣ гардидааст, рӯз ба рӯз шиддат гирифта истодааст.

Танҳо дар навори Ғаззаи Фаластин тайи муддати камтар аз як сол беш аз 45 ҳазор одамон кушта шуданд, ки зиёда аз 17 ҳазори онҳоро кӯдакон, яъне онҳое, ки ҳазорон умеду орзу доштанд, бояд дарс меҳонданду илму дониш, касбу ҳунар меомӯхтанд ва ба ҳаёти мустақилона омода мешуданд, ташкил медиҳанд.

Имрӯзҳо мову шумо аз расонаҳои хабарӣ огоҳем, ки дар дигар нуқтаҳои даргири олам низ ҳазорон нафар одамони бегуноҳ қурбони манфиатҳо ва бозиҳои геосиёсии кишварҳои абарқудрат шуда истодаанд. Дар ин раванд, аврӣ исломситезиву мусулмонбадбинӣ ва тафриқаандозӣ миёни дину мазҳабҳо ба омили дигари хатарзо табдил ёфта, боиси ташвишу нигаронии ҷиддии ҷомеаи башарӣ гардидааст.

Ин вазъият дар ҳоле идома дорад, ки сокинони сайёра аз таъсири тағйирёбии босуръати иқлим, гармшавии бесобиқаи ҳаво ва оқибатҳои ногувори он – камобиву хушксолӣ, офатҳои табиӣ, нарасидани маводи ғизоӣ, болоравии нархи молу маҳсулот ва паҳншавии беморихои сироятӣ азият мекашанд. Кор ҳатто ба ҷое расидааст, ки имрӯзҳо баъзе сиёсатмадорон ва доираҳои коршиносӣ дар бораи эҳтимоли сар задани ҷанги ҳастаӣ сухан меронанд.

Дар чунин шароите ки таърихи инсоният ба давраи ниҳоят ҳассосу пешгӯинашаванда расидааст, барои ҷомеаи башарӣ таҳаммулгароӣ, саъю талош ба хотири ҳифзи сулҳ дар сайёра, гуфтугӯи тамаддунҳо ва густариши ҳамкорӣ миёни давлатҳо ва халқҳо ба хотири ҳамзистии осоиштаи мардумони олам аҳамияти аввалиндараҷа пайдо кардааст.

Мардуми Тоҷикистон, ки солҳои 90-уми асри гузашта даҳшату фоҷиаҳои ҷанги таҳмилии шаҳрвандиро аз сар гузаронидаанд, хуб медонанд, ки сулҳу субот ва амнияту оромӣ барои ҳар як шахс ва ҳар як оила чӣ қадру манзалат ва арзишу аҳамият дорад. Осори ин ҷанги пурфоҷиа дар иқтисодиёту иҷтимоиёти мамлакат то ба ҳол баръало эҳсос ва мушоҳида мегардад.

Наврасону ҷавонони мо бояд донанд, ки беш аз 150 ҳазор ҳалокшудагон, 55 ҳазор кӯдакони ятиммонда, қариб якуним миллион гурезаҳои иҷбӣ, садҳо ҳазор манзили истиқоматӣ, мактабҳо ва дигар иншооти иҷтимоии сӯхтаву харобгардида, тарки Ватан кардани садҳо ҳазор мутахассисон, олимону донишмандон, аз ҷумла омӯзгорони соҳибтаҷриба, натиҷаҳои харобиовари ҷанги таҳмилии шаҳрвандӣ мебошанд. Инчунин, садҳо миллиард сомонӣ хисороти моддӣ ва даҳшатноктар аз ҳама, зарбаи ҷонкоҳи маънавӣ ба рӯҳу равони мардуми мамлакат зарари ҷанги таҳмилии шаҳрвандист, ки аз ноогоҳии сиёсии мардум ва суиистифода аз зиёдаравӣ дар дину эътиқод ба сари давлати ҷавони тоҷикон омада буд.

Бинобар ин, ҳар яки мо вазифадорем, ки сулҳу оромӣ, суботи сиёсӣ ва ваҳдати миллии ба қимати ҷони даҳҳо ҳазор ҳамватанонамон бадастомадаро ҳифзу эҳтиёт кунем ва дар шароити бесуботи ҷаҳон барои ҳимояи истиқлолу озодии давлат ва Ватани маҳбубамон ҳамеша кӯшишу талош намоем.

Мо бояд бар зидди таҳдиду хатарҳои муосир – тероризму экстремизм, радикализм ва хурофоту таассуби динӣ, қочоқи маводи мухаддир, ҷиноятҳои киберӣ ва дигар ҷиноятҳорихои муташаккили фаромиллӣ, инчунин, ифротишавии ҷомеа мубориза барем.

Маҳз, ба ҳамин хотир мо се қонуни миллӣ – дар бораи танзими анъана ва ҷашну маросим, дар бораи масъулияти падару модар дар таълиму тарбияи фарзанд ва тарбияи ватандӯстии шаҳрвандонро қабул кардем, ки мардумамонро аз хавфу хатарҳои замони муосир эмин нигоҳ дорем, то онҳо дигарбора ба доми фиреби хоинони Ватану миллат гирифтор нашаванд. Бинобар ин, метавон гуфт, ки қонунҳои зикршуда на фақат ҷанбаи иҷтимоиву иқтисодӣ, балки аҳамияти сиёсиву амниятӣ низ доранд, зеро онҳо, пеш аз ҳама, ба ҳимояи манфиатҳои мардуми камбизоат равона гардида, василаи муҳими таъмин намудани амнияти давлат ва оромии ҷомеа мебошанд.

Ҳозирини гиромӣ!

Аз оғози даврони соҳибистиқлолӣ то имрӯз масъалаҳои мактабу маориф ва омӯзгору хонанда таҳти таваҷҷуҳу ғамхории аввалиндараҷаи Ҳукумати мамлакат қарор дошта, раванди ислоҳоти соҳаи маориф ва таҷдиду навсозӣ дар ҳама самтҳои он бомаром идома дорад.

То имрӯз бо мақсади ба танзим даровардани фаъолияти соҳа садҳо санади меъёрии ҳуқуқӣ қабул гардида, амалӣ шуда истодаанд.

Дар замони соҳибистиқлолӣ маблағгузории соҳаи маориф сол ба сол зиёд карда шуда, вазъи соҳа ва кормандони муассисаҳои таълимӣ мунтазам беҳтар гардида истодааст.

Дар ин давра, илова ба хароҷот аз буҷети давлат дар соҳаи маориф 30 лоиҳаи сармоягузории давлатӣ ба маблағи беш аз 3,5 миллиард сомонӣ амалӣ гардида, ҳоло боз 11 лоиҳаи дигар дар ҳаҷми 4,6 миллиард сомонӣ татбиқ шуда истодааст.

Агар соли 2000-ум ба соҳаи маориф ҳамагӣ 42 миллион сомонӣ ҷудо шуда бошад, ин нишондиҳанда дар соли 2005 ба 253 миллион, соли 2010 ба зиёда аз 1 миллиард, соли 2015 ба 2,5 миллиард, соли 2020 ба 5,5 миллиард ва дар соли 2024 ба 8 миллиарду 231 миллион сомонӣ расонида шуд, ки 5,7 фоизи маҷмӯи маҳсулоти дохилӣ ва 18,9 фоизи хароҷоти умумии буҷети давлатиро ташкил медиҳад.

Тайи солҳои соҳибистиқлолӣ музди меҳнати кормандони соҳаи маориф 21 маротиба баланд бардошта шуд. Аз 1-уми июли соли ҷорӣ маоши кормандони соҳа боз ба андозаи 40 фоиз зиёд гардид. Яъне маоши онҳо то имрӯз қариб ҳашт баробар зиёд гардид.

Мо хуб дарк мекунем, ки маблағгузорӣ ба неруи инсонӣ ва пеш аз ҳама, ба таълиму тарбияи наврасону ҷавонони мамлакат беҳтарин ва самарабахштарин сармоягузорӣ мебошад.

Дар давраи соҳибистиқлолӣ аз ҳисоби ҳамаи сарчашмаҳои маблағгузорӣ дар кишвар сохтмону азнавсозии 3 ҳазору 648 бинои муассисаи таълимӣ барои як миллиону 600 ҳазор хонанда анҷом дода шуд. Дар натиҷа қисми зиёди мактабҳои аз замони гузашта бокимонда ба талаботи имрӯза ҷавобгӯ гардонида, ба мактабҳои замонавӣ табдил дода шуданд, мактабҳои навбунёд бо беҳтарин шароиту имконияту ҳои таъмин гардиданд ва ин кор ҳоло бомаром пеш рафта истодааст.

Соли ҷорӣ сохтмону азнавсозии 370 бинои муассисаи таълимӣ барои беш аз 150 ҳазор хонанда идома дорад.Танҳо дар шаш моҳи соли ҷорӣ дар мамлакат 37 бинои муассисаи таълимӣ барои 15 ҳазор хонанда сохта, ба истифода дода шуда, сохтмони 200 бинои муассисаи таълимӣ барои беш аз 60 ҳазор хонанда бомаром ҷараён дорад, ки то охири соли равон мавриди истифода қарор дода мешавад.

Аммо корҳои то имрӯз амалигардида, бо дарназардошти афзоиши босуръати аҳолӣ, ҳоло ҳам қонеъкунанда нестанд ва моро зарур аст, ки корро дар ин самт боз ҳам вусъат бахшем. Илова бар ин, ҳанӯз дар кишвар 314 бинои муассисаи таълимӣ дар ҳолати садамавӣ қарор дошта, 378 бинои муассисаи таълимӣ ба таъмири асосӣ ниёз дорад ва дар 50 муассисаи таҳсилоти миёнаи умумӣ хонандагон дар се баст таълим мегиранд.

Бинобар ин, зарур аст, ки аз ҷониби мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо ва Вазорати маориф ва илм ҷиҳати то Ҷашни 35-солагии Истиқлоли давлатӣ бартараф кардани масъалаву мушкилоти дар ин самт ҷойдошта тадбирҳои мушаххас ва фаврӣ андешида шаванд.

Бояд гуфт, ки дар замони соҳибистиқлолӣ дар қаламрави кишвар, аз ҷумла дар муассисаҳои таълимӣ, яъне барои наврасону ҷавонон беш аз 11 ҳазор иншооти варзиш бунёд карда шуд, вале тибқи мушоҳидаҳо нигоҳубин ва истифодаи самараноки онҳо ҳонеъкунанда нест. Аз ин рӯ, раисони вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо, сохторҳои марказӣ ва маҳаллии Кумитаи кор бо ҷавонон ва варзиш бояд ба ин масъала таваҷҷуҳи ҷиддӣ ва доимӣ зоҳир намоянд.

Муҳтарам аҳли маориф!

Бо дарназардошти он ки зинаи таҳсилоти томактабӣ барои ташаккули қобилияти зеҳнии кӯдакон марҳалаи хеле муҳим ба ҳисоб меравад, мо ба бунёди муассисаҳои томактабӣ эътибори аввалиндараҷа ва доимӣ дода истодаем. Шумораи ин муассисаҳо соли ҷорӣ ба 720 расида, дар онҳо зиёда аз 105 ҳазор нафар кӯдакон ба таълиму тарбия фаро гирифта шудаанд. Аз ин шумора 169 муассиса ва 33 ҳазор кӯдакон танҳо ба шаҳри Душанбе рост меоянд, вале ин ҳанӯз хеле кам мебошад, зеро фарогирии кӯдакон дар миқёси кишвар ҳамагӣ 22 фоизро ташкил медиҳад.

Бо мақсади фарогирии бештари кӯдакон ба муассисаҳои томактабӣ «Барномаи рушди таҳсилоти томактабӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2020 – 2025» қабул гардидааст, ки аз оғози татбиқи он қариб чор сол гузашт. Аммо таҳлилҳо нишон медиҳанд, ки амалишавии бахшҳои ба мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳо дахлдошта боиси нигаронӣ мебошад. Тибқи ин барнома бояд ҳар сол дар кишвар аз ҳисоби маблағҳои мақомоти иҷроияи ҳокимияти давлатии шаҳру ноҳияҳо ва бахши хусусӣ беш аз 100 муассисаи томактабӣ сохта, ба истифода дода шавад, вале то имрӯз аз 68 шаҳру ноҳия ҳамагӣ дар 34 шаҳру ноҳия 82 муассисаи томактабӣ сохта шудааст. Ба таври зарурӣ маблағгузорӣ нагардидани барнома сабаби асосии чунин вазъ мебошад.

Аз ин лиҳоз, роҳбарони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳоро зарур аст, ки зимни пешбурди корҳо ба истиқболи Ҷашни 35-умин солгарди Истиқлоли давлатӣ дар масъалаи бунёди муассисаҳои томактабӣ масъулияти бештар зоҳир намуда, сохтмони ин гуна муассисаҳоро тезонанд.

Дар баробари ин, афзоиши аҳолӣ низ масъулинро водор месозад, ки сохтмони муассисаҳои томактабӣ ва таъсиси шаклҳои алтернативии фарогирӣ ба зинаи таҳсилоти томактабиро вусъат бахшида, талаботи «Стратегияи миллии рушди маориф дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030»-ро дар хусуси то ин давра ба 50 фоиз расонидани фарогирӣ ба таҳсилоти томактабӣ иҷро намоянд.

Зарур аст, ки иҷрои нақша бо ҷалби имкониятҳои буҷети маҳаллӣ, соҳибкорону шахсони саховатпеша, фаъолон ва аҳолӣ таъмин карда шавад.

Кумитаи сохтмон ва меъморӣ лоиҳаи муассисаҳои томактабиро, бахусус, барои деҳаву маҳаллаҳои аҳолинишин, бо дарназардошти шароит ва шумораи аҳолӣ таҳия ва ба сохторҳои марбута пешниҳод намояд.

Бо мақсади фарогирии бештари кӯдакон ба таълиму тарбияи томактабӣ, дастрасӣ ба таҳсилоти босифат, таъмини шарикии давлат ва бахши хусусӣ «Барномаи рушди муассисаҳои томактабӣ ва таҳсилоти умумии хусусӣ барои солҳои 2022 – 2027» тасдиқ гардидааст. Тибқи ин барнома дар кишвар бунёди 264 муассисаи томактабии хусусӣ пешбинӣ шудааст.

Бинобар ин, Вазорати маориф ва илм, роҳбарони вилоятҳо ва шаҳру ноҳияҳоро зарур аст, ки бо ҷалби соҳибкорон, дигар шахсони эҳсонкор ва падару модарон ҷиҳати иҷрои барномаи зикршуда тадбирҳои амалӣ андешанд. Ҳамчунин, ба сохтору мақомоти дахлдор дастур дода мешавад, ки доир ба таъсиси шабакаи алоҳидаи телевизионии таълими забонҳои хориҷӣ (махсус барои кӯдакон) чорачӯӣ намоянд.

ВОРИСИ ШОИСТАИ ГУЗАШТАГОНИ НЕКНОМ ВА ИМРӮЗИЁН БОШЕД

Суханронии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба муносибати Рӯзи дониш

1 сентябри соли 2024, шаҳри Душанбе

Ҳозирини гиромӣ!

Зинаи таҳсилоти миёнаи асосӣ, ки таҳсил дар синфҳои 5-ум то 9-умро дар бар мегирад, яке аз марҳалаҳои муҳимтарин дар низоми таҳсилоти кишвар мебошад. Имрӯз дар зиёда аз 4000 муассисаи таълимии кишвар 2 миллиону 280 ҳазор нафар хонандагон ба таълиму тарбия фаро гирифта шудаанд, ки нисбат ба соли таҳсили 1991 – 1992-юм 800 мактаб ва 1 миллион хонанда зиёд мебошад.

Агар соли ҷорӣ 103 ҳазор нафар синфи 11-ро хатм карда бошанд, 250 ҳазор ба синфи якум қабул шудаанд. Яъне, мо бояд ба ҳисоби миёна ҳар сол беш аз 380 мактаб бунёд намоем.

Дар кишвар соли таҳсили 1991-1992-юм 3229 мактаб бо фарогирии 1 миллиону 325 ҳазор хонанда фаъолият дошт. Имрӯз беш аз 4000 мактаб ва 2 миллиону 280 ҳазор нафар хонанда дорем. Худатон муқоиса кунеду хулоса бароред.

Дар замони соҳибистиқлолӣ мо дар баробари бунёди муассисаҳои нави таълимӣ беш аз ҳазор мактаби мавҷударо азнавсозӣ кардем, мактабҳои боқимондаро таъмиру тармим карда, дар онҳо тамоми шароити зарурии замонавиро муҳайё сохтем ва ҳоло ин равандро идома дода истодаем.

Илова бар ин, имрӯз дар кишвар 163 муассисаи типи нав, аз ҷумла 79 гимназия ва 84 литсей, фаъолият доранд, ки ҳамаи онҳо муассисаҳои дар замони соҳибистиқлолӣ бунёдшуда мебошанд.

Бо қарори Ҳукумати мамлакат ҳанӯз 3-юми марти соли 2006 «Консепсияи миллии тарбия дар Ҷумҳурии Тоҷикистон» ба тасвиб расида буд, ки дар зарфи 18 соли гузашта вазифаҳои худро асосан иҷро кард. Имрӯз бо дарназардошти тағйирёбии фазои сиёсиву иҷтимоии ҷаҳон ва бедор намудану тақвияти бахшидани ҳисси миллӣ, худшиносиву худогоҳӣ, ватандӯстиву ватанпарастӣ ва ифтихори ватандорӣ дар зеҳну шуури кӯдакону наврасон ва ҷавонон зарурати ворид намудани тағйирот ба консепсияи мазкур ва мукаммал намудани он ба миён омадааст.

Вазорати маориф ва илм, Академияи миллии илмҳо, кумитаҳои оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ, кор бо ҷавонон ва варзиш, кор бо занон ва оила, дин, танзими анъана ва ҷашну маросим, марказҳои тадқиқоти стратегӣ, қонунгузорӣ, исломшиносӣ ва Иттифоқи нависандагон санади мазкурро дар муддати шаш моҳ дар таҳрири нав таҳия карда, ба Ҳукумати мамлакат пешниҳод намоянд.

Дар шароити ҷаҳонишавӣ ба таври ҷиддӣ баланд бардоштани сифати таҳсилот яке аз масъалаҳои асосӣ дар самти таълиму тарбия маҳсуб мешавад. Аз ин лиҳоз, ин масъала зери таваҷҷуҳ ва назорати доимии Ҳукумати мамлакат қарор дорад.

Бо мақсади баланд бардоштани сифати таҳсилот 20-уми марти соли 2024 «Барномаи ҷорӣ намудани технологияҳои иттилоотӣ ва коммуникатсионӣ дар муассисаҳои таҳсилоти умумии Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2024-2028» қабул гардид.

Ҳамчунин, соли 2022 «Консепсияи гузариш ба таҳсилоти рақамӣ дар Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2042» тасдиқ карда шуд.

Солҳои охир дар самти рақамикунонии соҳа корҳои муайян анҷом дода шудаанд, вале ба талабот ҷавобгӯй нестанд. Яъне, имрӯз соҳаи маориф ва илми кишвар аз сатҳи рушди рақамикунонии ҷаҳонӣ қафо мондааст.

Вазорати маориф ва илм дар ҳамкорӣ бо мақомоти иҷроияи маҳаллии ҳокимияти давлатӣ татбиқи технологияҳои рақамӣ, таҳияи барномаҳои муосири таълимӣ, баланд бардоштани сатҳи салоҳиятнокии омӯзгорон дар самти технологияҳои замонавӣ, яъне, амалисозии пурраи ҳадафҳои консепсияи зикршударо таъмин намояд.

Инчунин, ба ҷалби омӯзгорони соҳибтаҷриба ва дорои қобилияти баланди омӯзгорӣ аҳамияти ҷиддӣ дода, мушкилоти норасоии омӯзгорон ва ғайритахассус кор кардани онҳоро дар самти технологияҳои иттилоотӣ дар муддати ду сол бартараф созад.

Ба роҳбарони муассисаҳои таҳсилоти олии равияи омӯзгорӣ супориш дода мешавад, ки ҷиҳати тарбияи омӯзгорони ба талаботи замона ҷавобгӯй тамоми шароити заруриро фароҳам ованд.

Ҳамчунин, зарур аст, ки муассисаҳои зикршуда ҳар панҷ сол аз аккредитатсия ва омӯзгорони муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ ҳар се сол аз аттестатсия гузаронида шаванд.

Барои расидан ба ҳадафи беҳтар намудани сифати таҳсилот, дар навбати аввал, баланд бардоштани сатҳи касбияти кадрҳои омӯзгорӣ, китобҳои дарсии мутобиқ ба талаботи меъёрӣ, инчунин, таъминот бо имкониятҳои таълимиву методӣ, аз ҷумла таҷҳизоти озмоишгоҳӣ, технологияҳои иттилоотиву коммуникатсионӣ ва мунтазам гузаштан аз курсҳои такмили ихтисос ва бозомӯзӣ зарур аст.

Устодону омӯзгорони муҳтарам ва донишҷӯёну хонандагони азиз!

Таълим дар зинаи таҳсилоти миёнаи умумӣ марҳалаи ниҳоӣ ва муҳим барои ҳар фарди ҷавони кишвар – ҳам писарон ва ҳам духтарон мебошад, вале таҳлилу мушоҳидаҳои чанд соли охир нишон медиҳанд, ки ҳам ҷавонон ва ҳам устодону падару модарон барои таҳсил дар ин зинаи муҳими таълим чандон ҳавасмандӣ зоҳир намекунанд.

Тибқи маълумоти оморӣ, аз 170 ҳазор нафар хонандагоне, ки соли 2023 синфи 9-умро хатм кардаанд, 114 000 нафар таҳсилро дар синфи 10 идома дода, 12000 нафар ба литсейҳои касбиву техникӣ ва коллеҷҳо дохил шудаанд ва 44 000 нафари боқимонда таҳсилро дар ягон муассисаи таълимиву касбӣ идома нододаанд.

Аз таҳлилҳо бармеояд, ки ин мушкилӣ, яъне, хоҳиши идомаи таҳсилро надоштани ҷавонон, агар аз як тараф, дахолати падару модарон ба тақдири минбаъдаи фарзандон, бахусус духтарон, бошад, аз ҷониби дигар, нокифоя будани корҳои фаҳмондадиҳӣ дар масъалаи интихоби бошууронаи касб мебошад. Бинобар ин, дастур дода шуд, ки ба санадҳои қонунгузорӣ тағйиру иловаҳо ворид карда, минбаъд ҷараёни идомаи таҳсил дар зинаи таҳсилоти миёнаи умумӣ зери назорати қатъӣ қарор дода шавад.

Дар асоси муқаррароти қонунгузорӣ акнун ҳамаи хатмкунандагони зинаи таҳсилоти миёнаи асосӣ баъди хатми синфи 9 вазифадоранд, ки дар ҳолати ихтиёран идома нододани таҳсил дар зинаи таҳсилоти миёнаи умумӣ, бояд ҳатман таҳсилоти худро дар муассисаҳои таҳсилоти ибтидоӣ ё миёнаи касбӣ, яъне литсейҳои касбии техникӣ ва коллеҷҳо идома, диҳанд ва соҳибкасб шаванд. Яъне, баъди хатми синфи 9 ҳатман бояд хонанд!

Ман ба падару модарони азиз муроҷиат карда, як масъалаи муҳимро хотирнишон менамоям. Мо бояд хуб дарк намоем, ки фарзандон назди мо амонатанд, онҳо оянди мову шумо ва соҳибони фардои давлату миллат мебошанд. Мо набояд бо дастони худ оянди худамонро барбод диҳем, ба амонати хеш хиёнат кунем ва фарзандони худро дидаву дониста бадбахт созем. Дигар ин, ки мову шумо дар ин дунё абадӣ нестем.

Фарзандон ба набераву абераҳоямон ҳастанд, ки роҳи мову шуморо идома медиҳанд ва номи мову шуморо зинда нигоҳ медоранд.

Мо бояд фарзандонамонро, чӣ писару чӣ духтар, хононем, илму дониш, касбу ҳунар ва одобу ахлоқ омӯзонем, забон омӯзонем, аз истифодаи техникаву технологияҳои муосир бархӯрдор созем, ба зиндагии мустақилона ҳаматарафа омода намоем, онҳоро ҳамчун шахсиятҳои худшиносу худогоҳ, масъулияткашиносу ватанпарвару заҳматдӯст ба камол расонем.

Падару модарони азиз дар ёд дошта бошанд, ки баробари ба шавҳар додани духтар ва ойладор кардани писар масъулияти онҳо дар назди фарзанд ба охир намерасад. Мову шумо то рӯзе, ки дар қайди ҳаёт ҳастем, шарики тақдири фарзандонамон мебошем.

Пас, биёед, ба фарзандон, пеш аз ҳама, ба духтаронамон илму дониш ва касбу ҳунар омӯзонем, то онҳо дар зиндагии оянди худ – дар замонаи пешрафти илм, техникаву технологияҳои муосир ва асри зеҳну сунъӣ азият накашанд ва бори дӯши падару модар нашаванд.

Ҳангоми сафарҳои корӣ ва боздид аз корхонаҳои дӯзандагӣ мушоҳида мекунам, ки аксари коргарон занони миёнсолу калонсол мебошанд. Вақте мепурсам, ки барои чӣ дар вақташ нахондед, ки соҳиби илму дониш шавед, ҷавоб медиҳанд, ки шароиту имконият надоштем. Яъне, имрӯз онҳо, ҳарчанд

ВОРИСИ ШОИСТАИ ГУЗАШТАГОНИ НЕКНОМ ВА ИМРӮЗИЁН БОШЕД

Суханронии Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон, Пешвои миллат муҳтарам Эмомалӣ Раҳмон ба муносибати Рӯзи дониш

1 сентябри соли 2024, шаҳри Душанбе

(Идома аз саҳ. 3)

Ҳукумати мамлакат, Вазорати маориф ва илм, раисони вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо ва мудирони шуъбаҳои маорифро зарур аст, ки бо ҷалби имкониятҳои иловагии молиявӣ барои ҳалли масъалаҳои зикршуда чорабиниҳо намоянд.

Таъкид менамоям, ки ин масъала бояд дар давоми ду соли оянда пурра бартараф карда шавад. Муовини Сарвазир ва ёрдамчии Президенти мамлакат оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа равандҳои иҷрои дастури мазкурро зери назорати қатъӣ қарор диҳанд. Дар айни замон зарур аст, ки барои ҷалби хатмкардагони муассисаҳои таҳсилоти олии касбии равияи омӯзгорӣ чораҳои фаврӣ андешида шаванд.

Ҳукумати мамлакат, вазоратҳои рушди иқтисод ва савдо, маориф ва илм барои ҳалли мушкилоти таъминоти кадрӣ, масъалаи омода намудани кадрҳои баландихтисоси омӯзгорӣ, аз ҷумла аз фанҳои табииву риёзиро бознигарӣ намуда, нақшаи қабулро вобаста ба эҳтиёҷоти кадрии муассисаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ таҳия ва амалӣ намоянд.

Назорати иҷрои ин кор ба зиммаи муовини Сарвазир ва ёрдамчии Президент оид ба масъалаҳои рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа гузошта мешавад.

Ҳамзамон бо ин, таъкид менамоям, ки бояд доир ба гузаронидани олимпиадаҳои фаннӣ ва озмунҳо аз муассисаҳои таълимӣ сар карда, дар шаҳру ноҳияҳо ва вилоятҳо то сатҳи ҷумҳуриявӣ ва зиёд кардани воситаҳои ҳавасмандгардонии иштирокчиёни онҳо тадбирҳои зарурӣ ва ҳатмӣ андешида шаванд.

Бар замми ин, пешниҳоди менамоям, ки дар кишвар барои гурӯҳҳои алоҳидаи синнусолӣ, яъне, хонандагон, донишҷӯён ва калонсолон, озмуни «Шоҳномахонӣ» роҳандозӣ гардида, дар арафаи Ҷашни 35-солагии Истиқлоли давлатӣ ҷамъбаст карда шавад ва ғолибон бо ҳоизаву мукофотпулиҳои арзишманд қадрдонӣ карда шаванд.

Вазорати маориф ва илм доир ба ин масъала санадҳои дахлдорро дар муддати се моҳ таҳия ва ба Дастгоҳи иҷроияи Президент пешниҳод намояд. Инчунин, дастур дода мешавад, ки мукофотпулӣ барои ғолибони озмунҳои «Тоҷикистон - Ватани азизи ман», «Фурӯғи субҳи доноӣ китоб аст» ва «Илм - фурӯғи маърифат» аз мактабҳо сар карда, то сатҳи ҷумҳуриявӣ 100 фоиз зиёд карда шавад. Вазорати молия дар ин хусус ба Ҳукумати мамлакат пешниҳодҳои мушаххас манзур намояд.

Муҳтарам омӯзгорону донишҷӯён ва хонандагони азиз!

Чанде пеш мо дар назди Ҳукумати мамлакат Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбиро таъсис додем.

Тибқи омори расмӣ, ҳоло дар кишвар танҳо ҷавонони аз 18 то 30-сола, ки касбу ҳунар ё ихтисос надоранд, беш аз 570 ҳазор нафарро ташкил медиҳанд. Соҳиби касбу ҳунар кардану ба бозори меҳнат ворид намудани ин қишри аҳолӣ ва ба рушди иқтисодиёт ҷалб кардани онҳо вазифаи аввалиндарҷаи ҳамаи мову шумо ва махсусан, Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ ва Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолӣ ба ҳисоб меравад.

Ҳоло дар кишвар 65 муассисаи таҳсилоти ибтидоии касбӣ фаъолият менамояд, ки дар онҳо аз рӯйи 14 самт ва 135 ихтисос бо фарогирии беш аз 18 ҳазор нафар хонанда барои соҳаҳои гуногуни иқтисоди мамлакат мутахассис омода карда мешавад. Инчунин, дар 39 маркази касбомӯзии калонсолони назди Вазорати меҳнат муҳоҷират ва шуғли аҳолӣ 46 ҳазор нафар шаҳрвандон ба омӯзиши 78 намуди касбу ҳунар машғул мебошанд. Ин шумора хеле кам мебошад, зеро дар муассисаҳои зикршуда ба таълим фаро гирифтани садҳо ҳазор нафар имкон дорад.

Тибқи суроишҳои қаблӣ корро бояд тавре ба роҳ монд, ки солҳои наздик тамоми шаҳрвандони аз 18-сола боло соҳиби касбу ҳунар гардонида шаванд.

Ба роҳбарияти Вазорати меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолӣ, Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ супориш дода мешавад, ки барномаҳои таълимии муассисаҳоро бо ҷалби олимону мутахассисони соҳа мавриди баррасӣ қарор дода, мушкилоти дар ин самт ҷойдоштаро бартараф ва самаранокии фаъолияти ин низоми таҳсилотро баланд бардоранд.

Хотиррасон месозам, ки масъалаи таъмирталаб будани муассисаҳои ибтидоии касбӣ ва марказҳои касбомӯзии калонсолон низ ҳалли фавриро тақозо менамояд. Аз ин рӯ, ба раисони вилоятҳо, шаҳру ноҳияҳо ва намояндагони Ҳукумати мамлакат супориш дода мешавад, ки ҷиҳати то Ҷашни 35-солагии Истиқлоли давлатӣ таъмиру тармим ва бо лавозимоти зарурии таълиму касбомӯзӣ таъмин кардани ин гуна муассисаҳо чораҳои таъхирнопазир андешанд.

Васеъ намудани шуғли пурмаҳсул яке аз ҳадафҳои «Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030» ба ҳисоб рафта, бо мақсади ба касбомӯзӣ ва дар ин замина, ба шуғл фаро гирифтани аҳолии кишвар соли 2020 «Барномаи касбомӯзии шаҳрвандони Ҷумҳурии Тоҷикистон барои солҳои 2021-2025» қабул карда шуд. Дар ин самт бо дастгирии Бонки осиёии рушд ва саҳми Ҳукумати мамлакат лоиҳаи «Тақвияти таҳсилоти касбӣ – техникӣ ва омӯзиш» ба маблағи 360 миллион somonӣ татбиқ гардида, ҳоло лоиҳаи «Беҳтарсозии малакаҳои касбӣ ва имкониятҳои бокортаъминшавӣ» бо арзиши 360 миллион somonӣ татбиқ шуда истодааст. Дар доираи лоиҳаи якум 21 литсейи касбии техникӣ таъмиру азнавсозӣ ва бо таҷҳизоти зарурӣ таъмин шуда, 17 стандарти салоҳияти касбӣ таҳия гардидааст. Дар доираи лоиҳаи дуюм бунёд кардану ба истифода додани се маркази касбомӯзӣ ва хизматрасонӣ дар шаҳру ноҳияҳои Хуҷанд, Бохтар ва Восеъ ва се маркази рушди малакаҳо дар ноҳияи Данғара ва шаҳрҳои Душанбеву Рогун, ҳамчун лоиҳаи пилотӣ, пешбинӣ гардида, то имрӯз маркази касбомӯзӣ ва хизматрасонӣ дар шаҳри Хуҷанд ва маркази рушди малакаҳо дар ноҳияи Данғара мавриди баҳрабардорӣ қарор дода шудааст.

Дигар марказҳо то охири соли равон ба истифода дода шуда, ба ҳисоби миёна дар як сол зиёда аз 7 ҳазор нафар шаҳрвандон, сарфи назар аз синну сол, ба касбомӯзӣ фаро гирифта мешаванд ва соҳиби шаҳодатномаи байналмилалӣ мегарданд. Ҳоло кор чиҳати дар дигар минтақаҳои кишвар сохта, ба истифода додани марказҳои касбомӯзию хизматрасонӣ ва рушди малакаҳо идома дошта, дар ояндаи наздик барои фарогирии пурраи аҳолии бе касбу ихтисос тадбирҳои зарурӣ амалӣ карда мешаванд.

Вазоратҳои молия, маориф ва илм, рушди иқтисод ва савдо, меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолӣ, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ ҳамкориро бо созмонҳои байналмилалӣ барои азнавсозӣ ва ба талаботи замон мутобиқ гардонидани литсейҳои касбиву техникӣ ва филиалҳои маркази таълими калонсолон ҷоннок намоянд. Дар ин радиф, ба таҳияи китобҳои дарсӣ, адабиёт ва маводи таълимӣ низ бояд таваҷҷуҳи ҷиддӣ дода шавад, зеро дар зинаи таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ норасоии онҳо ташвишвар мебошад.

Ба Дастгоҳи иҷроияи Президент, муовини Сарвазир, ёрдамчии Президент оид ба рушди иҷтимоӣ ва робита бо ҷомеа, вазири маориф ва илм ва раиси Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ супориш дода мешавад, ки ин масъаларо дар ду соли оянда бартараф созанд.

Ҳоло дар кишвар 88 муассисаи таҳсилоти миёнаи касбӣ, яъне коллеҷҳо бо фарогирии 90 ҳазор донишҷӯ фаъолият доранд. Яъне, якҷо бо 214 ҳазор донишҷӯёни муассисаҳои таҳсилоти олӣ 312 ҳазор нафар ҷавонон дар дохили кишвар ба омӯхтани илму дониш ва касбу ҳунар машғуланд.

То замони соҳибистиқлолӣ дар Тоҷикистон ҳамагӣ 43 муассисаи таҳсилоти миёнаи касбӣ фаъолият дошт, ки дар онҳо 40 ҳазор донишҷӯ таҳсил мекард. Яъне, афзоиши шумораи ҳам муассисаҳо ва ҳам донишҷӯёни онҳо дар давраи соҳибистиқлолӣ беш аз ду баробарро ташкил медиҳад.

Бояд гуфт, ки мушкилоти ин муассисаҳо низ мисли муассисаҳои таҳсилоти ибтидоии касбӣ буда, андешидани тадбирҳои мушаххасро тақозо доранд. Ҳамчунин, бо дарназардошти таҷрибаи пешқадами ҷаҳонӣ бояд ба масъалаи таъсиси паркҳои техникӣ, технологӣ ва таъсиси корхонаҳои хурди истеҳсолӣ дар заминаи муассисаҳои таҳсилоти касбӣ ба хотири омодасозии мутахассисон аҳамияти ҷиддӣ зоҳир карда шавад, то шогирдон имкони гузаштани таҷрибаомӯзӣ ва гирифтани аввалин салоҳиятҳои касбиро пайдо намоянд.

Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ, ҳамчунин, вазифадор карда мешавад, ки ба масъалаи тахассусмандии роҳбарон ва омӯзгорони муассисаҳои таълимӣ аҳамияти аввалиндарҷа диҳад. Инчунин, зарур аст, ки пайванди илм бо истеҳсол, маҳз аз ҳамин зинаи таҳсилот, яъне, ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ, ба роҳ монда шавад, зеро таҷриба нишон медиҳад, ки дар аксари кишварҳои пешрафта ҷавонон аз ин муассисаҳо ба истеҳсолот ҷалб карда мешаванд ва чунин иқдом, дар навбати худ, ба коҳишёбии сатҳи бекорӣ мусоидат мекунад.

Таъкид месозам, ки талаботи бозори меҳнати дохилӣ ва хориҷи дуру наздик бояд аз ҷониби мутахассисон мунтазам омӯхта, соҳибкасб намудани ҷавонон мувофиқ ба талаботи рӯз ба роҳ монда шавад. Дар ин раванд, ба масъалаи омӯзиши васеи на фақат забонҳои русиву англисӣ, балки дигар забонҳои хориҷӣ низ таваҷҷуҳи бештар зоҳир гардад.

Дӯстони гиромӣ!

Дар замони соҳибистиқлолӣ зинаи таҳсилоти олии касбии кишвар ҳам аз нигоҳи сифат ва ҳам аз лиҳози шумора куллан дигаргун гардид ва рушду инкишофи бесобиқа пайдо кард. Соли 1991 мо ҳамагӣ 13 мактаби олӣ доштем, ки дар онҳо 69 ҳазор донишҷӯ таҳсил мекарданд. Ҳоло шумораи муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ ба 47 расида, дар онҳо 214 ҳазор донишҷӯён ба омӯзиши илму донишҳои замонавӣ машғул мебошанд. Инчунин, зиёда аз 41 ҳазор ҷавонони боистеъдоди мо дар беш аз 40 кишвари дунё ба омӯзиши илму дониш машғул ҳастанд.

Танҳо дар Федератсияи Россия беш аз 20 ҳазор ва дар Ҷумҳурии Мардумии Чин зиёда аз панҷ ҳазор донишҷӯёни тоҷик таҳсил карда истодаанд.

Ба замми ин, ҳоло дар кишвари мо як донишгоҳи муштарак, яъне Донишгоҳи славянии Россия-Тоҷикистон ва филиалҳои панҷ донишгоҳу донишкадаи бонуфузи хориҷӣ бо шумораи умумии 10 ҳазору 500 нафар донишҷӯ фаъолият доранд.

Бояд гуфт, ки ҳамқадами замон шудан ва дурust истифода бурдан аз дастовардҳои илму технологияҳои муосир, дар пешрафти онҳо нақш гузоштан, инчунин, муаррифӣ намудани давлату миллат дар арсаи байналмилали ба чигунагии муносибат ба илмҳои дақиқ риёзӣ вобастагии зиёд дорад. Дар ин самт дар доираи «Барномаи мақсадноки давлатии рушди илмҳои риёзӣ, дақиқ ва табиӣ барои солҳои 2021–2025» ва «Бистсолаи омӯзиш ва рушди фанҳои табиатшиносӣ, дақиқ ва риёзӣ дар соҳаи илму маориф» дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбӣ як силсила корҳо анҷом дода шудаанд, аммо ҳанӯз натиҷаҳои дилхоҳ ба назар намерасанд.

Аз ин лиҳоз, Ҳукумати мамлакат вазифадор карда мешавад, ки натиҷаҳои чор соли татбиқи барномаро ҳамаҷониба таҳлил карда, барои мақсаднок амалӣ гардидани ҳадафҳои гузошташуда тадбирҳои зарурӣ андешад.

Ҳозирини муҳтарам!

Рушди соҳаи маориф дар давраи соҳибистиқлолӣ собит месозад, ки дар ин марҳила низоми босуботи маориф ба вуҷуд омада, насли бомаърифат, хештаншинос ва ватандӯст ба камол расид, вале дар баробари ин, соҳаи маориф ва илми кишвар имрӯз аз мову шумо фаъолияти боз ҳам бештару масъулона ва дигаргуниҳои куллиро талаб менамояд.

Таъкид менамоям, ки ҳалли ин масъала на танҳо ба маблағгузории соҳа, балки ба сатҳи масъулияткашиносӣ, савияи донишу касбияти баланд, нангу номус, ҳисси миллӣ, иродаву виҷдон ва эҳсоси ватандӯстии роҳбарону кормандони соҳаи илму маориф, олимону омӯзгорон, аҳли зиё, падару модарон ва фаъолони ҷомеа иртиботи мустақим дорад.

Агар мо хоҳем, ки дар оянда миллати босаводу пешрафта бошем, давлати аз лиҳози илмӣ ва техникиву технологӣ тараққикарда дошта бошем ва сатҳи зиндагии ҷомеаро бамаротиб баланд бардошта тавонем, бояд масъулият ва сатҳи касбияти омӯзгоронро баланд бардорем.

Имрӯз дар кишвар ғайр аз Вазорати маориф ва илм, Академияи таҳсилоти Тоҷикистон ва Пажӯҳишгоҳи рушди маориф 17 донишгоҳу донишкадаи олӣ ва даҳҳо муассисаи таҳсилоти миёнаи касбии омӯзгорӣ бо даҳҳо кафедра, қариб 500 номзад ва доктори илмҳои педагогӣ фаъолият доранд ва аз ҳисоби буҷети давлат маблағгузорӣ мешаванд. Бо доштани чунин захираву имкониятҳои бузург олимону омӯзгорони мо вазифадоранд, ки низоми маорифро дар асоси хусусиятҳои хоси миллӣ боз ҳам таҳким бахшанд ва бо таври куллӣ баланд бардоштани сифати онро таъмин намоянд.

Аз ин рӯ, Дастгоҳи иҷроияи Президент, Академияи миллии илмҳо ва Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илм вазифадор карда мешаванд, ки заминаҳои меъёрии ҳуқуқии фаъолият ва назоратро дар соҳаи маориф ва илм ҳар чӣ зудтар таҳия карда, ҷиҳати таъмин намудани фаъолияти дурусти муассисаҳои таълимӣ ва илмӣ чораҳои фаврӣ андешанд.

Таҳлилҳо дар ҳамаи зинаҳои таҳсилоти миёнаи умумӣ, ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ нишон медиҳанд, ки дар баробари камбудиҳои хоси ин ё он зина якчанд мушкилоте ҳастанд, ки марбут ба ҳамаи онҳост.

Нарасидани омӯзгорон, китобҳои дарсӣ, аз ҷумла бо забонҳои англисӣ ва русӣ, озмоишгоҳҳо, кабинетҳои фаннӣ ва устохонаҳои таълимиву истеҳсолӣ мушкилоте мебошанд, ки рушди соҳаи маорифи мамлакатро халалдор месозанд.

Ба Вазорати маориф ва илм, молия, рушди иқтисод ва савдо, меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолӣ, Кумитаи давлатии сармоягузорӣ ва идораи амволи давлатӣ, Кумита оид ба таҳсилоти ибтидоӣ ва миёнаи касбӣ супориш дода мешавад, ки дар муддати се моҳ барномаи махсуси давлатиро оид ба пурра дар ду соли минбаъда бартараф кардани мушкилоти зикршуда таҳия ва ба Ҳукумати мамлакат пешниҳод намоянд.

Ҳозирини гиромӣ!

Тибқи талаботи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи маориф» шаъну шарафи омӯзгор таҳти кафолат ва муҳофизати қонун қарор дорад. Аз ин рӯ, ҷомеа бояд хуб дарк намояд, ки эҳтиром ба омӯзгор – эҳтиром ба ояндаи миллат аст.

Омӯзгор шахсест, ки бо нури саводу маърифат ва илму дониш ҳаёти ҷомеаро равшан месозад, хурофоту ҷаҳолатро аз ҳаёти ҷомеа берун мекунад ва созандагону ободгарони ояндаи Ватанро ба камол мерасонад.

Дуруст аст, ки ҳанӯз дар ҳаёти омӯзгорон мушкилоти иқтисодиву иҷтимоӣ ва маишӣ ҷой доранд, вале агар омӯзгор бо азму иродаи қавӣ дар иҷрои рисолати касбии худ кӯшиш намояд, он гоҳ насле ба камол хоҳад расид, ки ба қадри заҳмати устоду омӯзгори худ мерасад ва ба давлату ҷомеа содиқона хизмат мекунад. Яъне, дар сурати заҳмати дилсӯзонаву содиқонаи омӯзгор наслҳое ба воя мерасанд, ки давлату миллат ба шарофати кору фаъолияти онҳо боз ҳам ободу зебо ва сатҳу сифати зиндагии аҳолӣ бамаротиб баланд мегардад.

Дар робита ба ин, вазоратҳои маориф ва илм, адлия, молия, меҳнат, муҳоҷират ва шуғли аҳолӣ, рушди иқтисод ва савдо, Агентии назорат дар соҳаи маориф ва илм, Маркази миллии қонунгузорӣ вазифадор карда мешаванд, ки дар муҳлати шаш моҳ лоиҳаи Қонуни Ҷумҳурии Тоҷикистон «Дар бораи мақоми омӯзгор»-ро таҳия ва барои баррасӣ ба Ҳукумати мамлакат пешниҳод намоянд.

Мехоҳам ба устодону омӯзгорони муҳтарам хотиррасон намоям, ки ба касби интихобкардаи худ завқ дошта бошанд, онро сидқан дӯст доранд, иродаи қавӣ ва ватанпарвариро ба касби ихтисоси худ ва ба ҳаёти ҷомеа ҳидоятгаре ва ҳаёти ҷомеаро ба ҳаёти ҷомеаи ҳаҷмиш ва ҳаҷмиш ва ҳаҷмиш ва